

Obsah

Sprievodná správa

Sadovnícky projekt

M 1:200

Zoznam rastlinného materiálu

Výkaz výmer a kusov

Technológia údržby

V Bratislave 12.03.2008

Technická správa.

Názov: Výsadba a úprava zelených plôch okolo kostola Svätého Kríža v Devíne.

Miesto: Bratislava – Devín, Kremel'ská ulica

Spracovateľ projektu: Ing. Eva Čevelová
Brančská 1, 851 01 Bratislava

Predmetný projekt rieši úpravu zelene pri Kostole Svätého Kríža v Bratislave - Devíne na Kremel'skej ulici na základe iniciatívy Občianskeho združenia pre krajsí Devín.

Historické údaje:

Kostol pochádza z prvej polovice 14. storočia. Pôvodný jednodňový románsky pôdorys kostola sa postupne rozširoval až na gotické trojlodie. Rekonštrukcie a dostavby zanechali na stavbe stopy čias, počas ktorých boli práce vykonávané a tak tu nájdeme pozostatky románskej, renesančnej, gotickej, barokovej a klasicistickej architektúry.

Na fare v Devíne pôsobil kodifikátor spisovnej slovenčiny Anton Bernolák a dokončil tu svoj spis "Nová knižnica", v ktorom uviedol – vydané v Devíne r. 1785. Pri vysviacke hlavného oltára v r. 1810 – 1820 bol zasvätený úcte Svätého Kríža. Pri archeologickom výskume sa pod dlažbou v starej sakristii našiel strieborný poklad v podobe 143 strieborných mincí. Rok razby sa datuje od 1543 – 1620.

Dnešný terén južne od kostola bol upravovaný pravdepodobne koncom 19. a začiatkom 20. storočia, kedy bolo vytvorené aj oplotenie. Je predpoklad, že pôvodne okolo kostola nebolo oplotenie a terén klesal k vozovke. Nachádzajú sa tu dve barokové sochy, ale aj dve nové sochárske diela, ktoré sú v tomto priestore rušivým prvkom a plochu nevhodne rozčleňujú. Doporučujeme nájsť im nové uplatnenie vo vhodnejšej lokalite.

Súčasný stav:

Pozemok okolo kostola možno rozčleniť na 2 časti, pričom časť pred kostolom a po bočných stranách patrí do správy MČ Devín a severná časť patrí k farskej záhrade. Návrh nových sadových úprav nerieši pozemok, prináležiaci k fare.

Oplotenie, ktoré pozostáva z narušeného kamenného múru v hornej časti a pletivé oplotenie s kovovou vstupnou bránou je v zlom stavebno - technickom stave. Na základe zisteného datovania kováčskych prác tieto pochádzajú z roku 1907. Je predpoklad, že z tohto obdobia pochádza celé oplotenie, pričom v tomto čase boli pravdepodobne vysadené aleje *Gleditsia triacanthos* z východnej a západnej strany.

Z pôvodnej úpravy zelene neexistujú žiadne podklady, z týchto výsadiieb sa zachovala už len jedna gledíčia, ktorá je v zlom zdravotnom stave napriek tomu, že pred cca tromi rokmi bola orezaná a ošetrovaná. V kmeni je pravdepodobne dutina. Strom si vyžaduje odborné posúdenie a návrh na ošetrovanie s následnou realizáciou. Treba zvážiť aj riziko, že je potenciálnym nebezpečenstvom z dôvodu, že rastie tesne pri opornom múre nad Lomnickou ulicou. Z ostatných stromov sa na západnej časti pri oplotení nachádzajú zvyšky pňov, ktoré je nutné odstrániť. Dva mladé stromy doporučujeme presadiť do farskej časti záhrady.

Pri vstupnej bráne sa nachádzajú 2 vzrastlé smrek, z ktorých jeden je tesne nad oporným múrom pri bráne. Vzhľadom na plytký koreňový systém smrekov je predpoklad, že strom nemá dostatok priestoru na korene, čoho dôsledkom je pomerne riedka koruna. Podobne ako gledíčia predstavuje riziko ohrozenia ľudí i majetku, nakoľko pri silnom vetre sa môže vyvrátiť, alebo zlomiť. Preto by bolo vhodné uvažovať o jeho odstránení. Tento zásah by mal aj estetické hľadisko, nakoľko priečelie kostola je pri pohľade z ulice týmito smrekmi takmer z polovice zakryté.

Od brány ku vstupu do kostola vedie chodník z kamenných blokov rôzneho druhu a veľkosti. Miestami kamene chýbajú, a preto by bolo vhodné ich doplniť.

V oplotení na západnej strane sa nachádza bránka, ktorá je využívaná ako bezbariérový prístup najmä staršími ľuďmi, nakoľko od ulice k hlavej bráne sa nachádza veľké schodisko. Bránku je potrebné opraviť a prepojiť ju so vstupom do kostola novým dláždeným chodníkom.

Trávnaté plochy v tomto priestore sú značne zanedbané, zaburinené, terén je nerovný, čo samozrejme vplýva na kvalitu kosenia. Preto si vyžadujú kompletnú rekonštrukciu.

Návrh sadových úprav:

Sadovnícky projekt sledoval funkcie, ktoré by novozaložená zeleň mala plniť. Jednou z najdôležitejších je nesporne funkcia estetická, odpočinková a biologická.

Výsadby boli navrhnuté pozdĺž oplotení z východnej a západnej časti tak, aby stromy podčiarkli architektúru kostola. Na západnej strane bolo navrhnuté stromoradie lipy malolistej, ktoré ohraničí priestor kostola a zároveň vytvorí proporciálne dostatočne veľkú hmotu na optické zníženie objektu kostola, ktoré pôsobí veľmi mohutne aj vzhľadom na to, že je vysoko nad terénom ulice. Lipa malolistá je domácou drevinou a tak vytvorí dostatočne stabilnú a dlhovekú kostru novej zelene. Na západnej strane sme navrhli v súvislej kríkovej skupine taktiež jeden dominantný strom – menší kultivar javoru poľného. Ako doplnok tu budú vysadené aj dva ihličnaté stromy – cyprušteky Lawsonove v dvoch kultivároch. V kríkových skupinách je navrhnutých viac druhov kvitnúcich drevín.

Na výsadby budú použité prevažne listnaté stromy a listnaté opadavé a stálezelené kry. Doplnkom bude pár ihličnatých drevín.

Rastlinný materiál bol navrhnutý s ohľadom na pôdne, klimatické a svetelné pomery, s rôznou farbou, výškou, textúrou a štruktúrou.

Vhodným navrhovaným zoskupením jednotlivých druhov kríkov sa kompozične využije kontrast rozdielneho vzrastu a tvaru.

Plochy mimo kríkových skupín budú zatrávnené. Starý trávnik je potrebné kompletne zlikvidovať postrekom vhodným herbicíd, potom je nutné výškovo upraviť terén, nakoľko je tu množstvo nerovností a poškodení po rozkopávkach. Trávnik bude založený výsevom parkovej trávnej zmesi.

V rámci nových sadových úprav bude vysadených 9 ks vzrastlých listnatých stromov, 2 ks vzrastlých ihličnatých stromov a 146 ks listnatých a ihličnatých kríkov podľa priloženého zoznamu rastlinného materiálu. Stromy budú vysádzané vzrastlé, s balom. Listnaté stromy

budú mať obvod kmeňa 16-18 cm. Budú ukotvené každý tromi kolmi. Ihličnaté stromy budú mať výšku 160-180cm. Kríky budú kontajnerované, alebo s balom.

Po výsadbe drevín budú kríkové výsadby namulčované vrstvou drvenej kôry, ktorá okrem estetickej funkcie zadržuje vlhkosť. Rastliny príliš nepresychajú a zároveň sa spomaľuje rast burín.

Ostatné plochy budú zatrávnené, trávnik bude založený výsevom. Na výsev sa použije parková trávna zmes.

Nakoľko pred kostolom chýba spevnená plocha, kde by sa ľudia mohli zastaviť, navrhujeme rozšíriť jestvujúcu betónovú plochu, pričom materiál sa zjednotí s prístupovým chodníkom. Od tejto plochy je navrhnutý nový chodník k malej bránke v západnom oplotení. Medzi lipami v stromoradí a pri kostole sú navrhnuté 4 lavičky.

Pre zdarné prosperovanie novozaloženej zelene bude mimoriadne dôležitá údržba, najmä pravidelná a dôkladná zálievka. Dôležité bude pravidelné kosenie trávnik a odburiňovanie trvalkových a kríkových skupín.

Upozorňujeme na nutnosť pred výsadbou vzrastlých stromov preveriť inžinierske siete, nakoľko podklad nebol k dispozícii.

Výsadba a úprava zelených plôch okolo kostola Svätého Križa v Devíne

Prehľad nákladov:

I. etapa:

Posúdenie zdravotného stavu gledíčie, ošetrovanie	15 000,- Sk
Likvidácia a výkop obhorených pňov pôvodného stromoradia gledíčíí	2 380,- Sk
Terénne úpravy a príprava pôdy, dosypanie zeminy, výsev trávy	62 769,- Sk
Trávna zmes, zemina s dovozom	9 504,- Sk

Spolu : **89 653,- Sk**

II. etapa:

Rastlinný materiál - stromy a kríky	56 730,- Sk
Ostatný materiál – kôra mulčovacia, koly ku stromom	14 563,- Sk
Výsadba stromov, kríkov, mulčovanie, osadenie lavíc bez ceny lavíc, dopravné náklady	41 531,- Sk

Spolu: **112 824,- Sk**

Realizácia celkom: **202 477,-Sk**